

RAPORT Z EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ
(program profilaktyczny szkoły)
w Zespole Szkół Elektronicznych i Samochodowych
im. M. Skłodowskiej-Curie
w Zielonej Górze
w roku szkolnym 2012/2013

Opracowanie:
Bożena Jakubiak
Alicja Mazur
Współpraca i korekta:
Barbara Szpyłma

Spis treści

1. Przedmiot, pytanie kluczowe, cel i zadania ewaluacji.	3
2. Przesłanki autoewaluacji, zespół ewaluacyjny, harmonogram prac.	3
3. Metoda badawcza i techniki zbierania danych.	4
4. Próba badawcza i przebieg badania.	4
5. Analiza i interpretacja zgromadzonych danych.	4
6. Implikacje pod adresem przyszłych działań.	8
ZAŁĄCZNIK – kwestionariusze ankiet	10

1. Przedmiot, pytanie kluczowe, cel i zadania ewaluacji.

Przedmiot: badanie przydatności programu profilaktycznego w zakresie uzależnień (narkotyki).

Pytanie kluczowe: czy dostarczona wiedza na temat szkodliwości stosowania środków uzależniających (narkotyki) jest wystarczająca?

Cel: zebranie informacji o skuteczności działań wśród uczniów, rodziców i wychowawców.

Zadania: podjęcie decyzji o optymalizacji ewaluowanego programu – podniesienie jego jakości. Wyniki ewaluacji zostaną wykorzystane do wprowadzenia niezbędnych korekt w zakresie treści, metod oraz form realizacji programów/działań profilaktycznych.

2. Przesłanki autoewaluacji, zespół ewaluacyjny, harmonogram prac.

Przesłanki: ewaluacja została przeprowadzona na zamówienie dyrektora szkoły mgr inż. Stanisława Rogulskiego. Obszar ewaluacji został sprecyzowany w oparciu o sprawozdanie z kontroli NIK (w aktach szkoły).

Zespół ewaluacyjny: zgodnie z wytycznymi dotyczącymi przeprowadzania procesu ewaluacji w placówkach oświatowych, powołano zespół ewaluacyjny dla Zespołu Szkół Elektronicznych i Samochodowych w składzie:

- 1) Krystyna Komorowska dyrektor – dyrektor ds. wychowawczych
- 2) Bożena Jakubiak – pedagog szkolny
- 3) Alicja Mazur – pedagog szkolny
- 4) Anna Kudrawczuk – nauczyciel
- 5) Renata Kmiećkowiak – nauczyciel
- 6) Barbara Szpyłma – nauczyciel
- 7) Aleksandra Czyż – nauczyciel
- 8) Julita Pawlicka – nauczyciel.

Harmonogram prac zespołu:

- prezentacja obszaru, jaki zostanie poddany badaniu;
- przygotowanie narzędzi badawczych służących diagnozie wybranych procesów - skonstruowanie ankiet dla uczniów, ich rodziców oraz wychowawców;
- przygotowanie przez pedagogów szkolnych scenariuszy zajęć dotyczących uzależnienia od narkotyków przeznaczonych dla wychowawców;

- przeprowadzenie przez wychowawców oraz pedagogów szkolnych lekcji dotyczącej profilaktyki narkotykowej – wyznaczenie terminów (do końca marca 2013 r.);
- analiza i opracowanie materiału badawczego;
- opracowanie wniosków z ewaluacji obszarów i ich wykorzystanie w planowaniu pracy szkoły na następny rok szkolny.

3. Metoda badawcza i techniki zbierania danych.

W trakcie badania zostanie zastosowana **metoda sondażu diagnostycznego**, która jest sposobem gromadzenia wiedzy m.in. o opiniach i poglądach wybranych zbiorowości, nasilaniu się i kierunkach rozwoju określonych zjawisk. Potrzebne dane zbierane będą za pomocą **technik**: kwestionariusza ankiety oraz rozmowy.

4. Próba badawcza i przebieg badania.

Badanie zostało przeprowadzone w dziesięciu klasach drugich (ośmiu klasach technikum i dwóch klasach zawodowych). Łącznie badaniami objęto 166 uczniów.

Z zaplanowanej grupy ok. 200 rodziców uczniów klas II w spotkaniu uczestniczyło 25 osób, z czego 18 wypełniło ankiety.

Badaniami objęto także wychowawców klas, które uczestniczyły w zajęciach i stanowiły część respondentów poddanych badaniu – łącznie badaniami objęto 10 nauczycieli-wychowawców.

Kwestionariusze ankiet dla uczniów zostały rozdane uczniom i wypełnione bezpośrednio po zajęciach z wychowawcami lub pedagogiem szkolnym. Wychowawcy wypełniali ankiety po przeprowadzeniu zajęć. Rodzice wypełniali ankiety po spotkaniu z terapeutą uzależnień.

Ankiety miały charakter anonimowy.

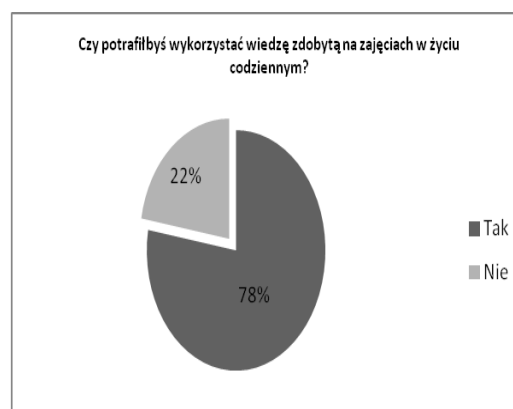
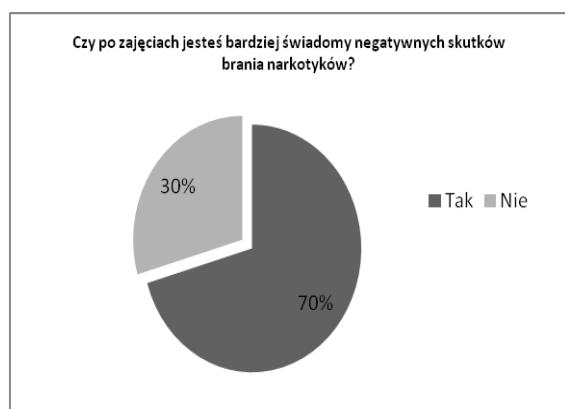
5. Analiza i interpretacja zgromadzonych danych.

5.1. Analiza ankiety dla uczniów

Ankieta miała na celu zbadanie, na ile działania profilaktyczne szkoły pomagają uczniom w zdobywaniu wiedzy na temat szkodliwości stosowania środków uzależniających. Pytania zawarte w ankiecie miały charakter zamknięty oraz otwarty. Przeprowadzono także rozmowę z uczniami.

W badaniach wzięło udział 166 uczniów klas drugich.

Analiza ankiet dla klas drugich				
Lp.	Pytanie	Tak	Nie	Łącznie
1.	Czy po zajęciach jesteś bardziej świadomy negatywnych skutków brania narkotyków?	117	49	166
2.	Czy potrafiłbyś wykorzystać wiedzę zdobytą na zajęciach w życiu codziennym?	129	37	166
3.	Jakie zagadnienia z zajęć najbardziej Ci się podobały?	<ul style="list-style-type: none"> - podejście prowadzącego do uczestników; - leczenie młodzieży, pomoc uzależnionym, - wartości najważniejsze w życiu. - informacje o marihuanie, narkotykach, - mity na temat narkotyków, - żadne, ponieważ rok w rok jest to samo: narkotyki, alkohol, i tak w kółko.. . - wpływ narkotyków na organizm człowieka, - brak skutków zażywania narkotyków. 		
4.	Jakich zagadnień z tego obszaru zabrakło?	<ul style="list-style-type: none"> - informacji o dopalaczach, - skutki uzależnień, - przykłady z życia, - pracoholizm i podobne postawy, - środki pomocy, pomoc w leczeniu. 		

Z analizy ankiet i rozmów z uczniami wynika, że około 70% badanych skorzystała z informacji podanych przez nauczycieli w trakcie zajęć profilaktycznych. Uczniowie cenili sobie m.in. treści dotyczące wartości życiowych, które nie korelują z nałogiem narkotykowym, treści dotyczące obalania mitów na temat narkotyków, jak również ich wpływu na organizm ludzki, co skłania do wniosku, iż te wiadomości trzeba szczególnie eksponować podczas prowadzenia tego typu zajęć. Uczniom brakowało fachowej informacji dotyczącej długotrwałych skutków uzależnień, konkretnych przykładów z życia ich rówieśników związanych z uzależnieniami oraz informacji o specjalistycznej pomocy, jakiej

udziela się osobom uzależnionym. Niektórzy uczniowie uważają, że zajęć z zakresu uzależnień jest za dużo.

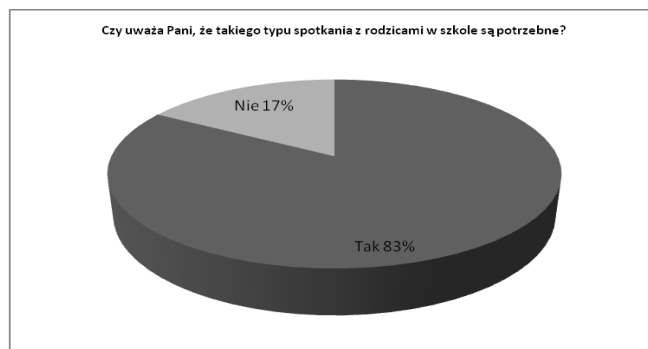
5.2. Analiza ankiety dla rodziców

Pomimo wcześniejszego zaproszenia wszystkich rodziców uczniów klas drugich (ponad 200 osób), na spotkanie z terapeutą uzależnień przyszło 25 osób, z czego 18 osób wypełniło ankiety. Część rodziców wyszła przed zakończeniem spotkania. Zaistniała sytuacja może świadczyć o nikłym zainteresowaniu rodziców naszych uczniów problemami dotyczącymi ich dzieci. Wynika to prawdopodobnie z ogólnej sytuacji społeczno-ekonomicznej kraju, jak również oczekiwań rodziców, iż szkoła przejmie wszelkie sprawy związane z problemami dorastania ich dzieci. Taki stan rzeczy nie napawa optymizmem i wymaga podjęcia działań zmierzających do uświadomienia rodzicom ich ogromnej roli nie tylko we wdrażaniu wszelkich programów profilaktycznych, nadzorowaniu i wspomaganie nauki ich dzieci, ale przede wszystkim w wychowaniu młodych ludzi.

Przeprowadzone badania ankietowe miały na celu zbadanie, na ile działania profilaktyczne szkoły pomagają rodzicom w dostarczaniu informacji na temat narkotyków.

Ankieta dla rodziców			
Lp.	Pytanie	Tak	Nie
1.	Czy po zajęciach ze specjalistą zwiększyła się Pani/Pana wiedza na temat skutków brania narkotyków?	15	3
2.	Czy byłaby Pani/Pan w stanie zauważyć sygnały wskazujące na branie narkotyków przez dziecko?	13	5
3.	Czy uważa Pani, że takiego typu spotkania z rodzicami w szkole są potrzebne?	15	3

83 % rodziców, biorących udział w badaniu przyznało, iż zaproponowane przez szkołę zajęcia ze specjalistą do spraw uzależnień są potrzebne i poszerzają ich wiedzę, natomiast 17% badanych uznało, że byłoby w stanie rozpoznać sygnały świadczące o zażywaniu przez dziecko narkotyków. W skonstruowanej ankiecie zabrakło pytania dotyczącego oceny formy zaproponowanych zajęć, jak również oczekiwań ze strony rodziców.

5.3. Analiza ankiety dla wychowawców

Przeprowadzone w tej grupie respondentów badanie miało na celu sprawdzenie, w jakim stopniu zostały zrealizowane zajęcia profilaktyczne dotyczące uzależnienia od narkotyków.

Badaniami objęto 10 nauczycieli-wychowawców badanych klas.

Wychowawcy			
Lp.	Pytania	Tak	Nie
1.	Czy uczniowie chętnie brali udział w ćwiczeniach?	9	1
2.	Czy prowadzenie zajęć według przygotowanych przez pedagogów scenariuszy zajęć sprawiało Pani/Panu trudności?	2	8
3.	Co sprawiało trudności w prowadzeniu zajęć?	<ul style="list-style-type: none"> - opanowanie emocjonalnego reagowania uczniów, - wiek uczniów, zajęcia powinny odbyć się w klasach młodszych, - nie czuję się kompetentny do prowadzenia zajęć z tego zakresu. 	
4.	Czego zabrakło w zaproponowanych scenariuszach lekcji?	<ul style="list-style-type: none"> - informacji o dopalaczach, - filmów, przykładów z życia, - materiałów graficznych. 	
5.	Co się podobało?	<ul style="list-style-type: none"> - zabawa integracyjna, - ćwiczenia z obalaniem mitów, - duży wybór ćwiczeń 	

Ponad 80% objętych badaniem wychowawców nie miało problemów z przeprowadzeniem zajęć profilaktycznych. Rozmowy prowadzone z wychowawcami po lekcjach ujawniły, że nie czują się oni kompetentni do realizowania zajęć dotyczących tematyki uzależnień (przekazywania informacji na temat środków psychoaktywnych, ich właściwości i skutków działania, detoksykacji, podawania konkretnych przykładów osób uzależnionych). Wychowawcy uważają, że tego typu informacje powinni przekazywać specjaliści, terapeuci uzależnień. Nauczyciele mogą natomiast prowadzić zajęcia związane z przygotowaniem do świadomych wyborów własnego zdrowia i życia.

Pedagodzy szkolni rokrocznie kierują pisma do LOPiTu z prośbą o przeprowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień w szkole, nie otrzymują jednak na nie odpowiedzi pozytywnych. Pracownicy LOPiTu twierdzą, że zajęcia tego typu nie mogą się odbyć, ponieważ nie dysponują oni funduszami na ten cel.

Z pomocy specjalistów (terapeutów uzależnień) szkoła korzysta w sytuacji konkretnego przypadku związanego z narkotykami. Szkoła pokrywa wówczas koszty zajęć.

Nauczyciele mogą korzystać podczas prowadzenia zajęć z filmów edukacyjnych zakupionych z własnych środków szkoły (filmy dostępne w gabinecie pedagoga szkolnego).

6. Implikacje pod adresem przyszłych działań.

- 1) Należy podjąć działania zmierzające do uświadomienia rodzicom ich ogromnej roli nie tylko we wdrażaniu wszelkich programów profilaktycznych, nadzorowaniu i wspomaganiu nauki ich dzieci, ale przede wszystkim w wychowaniu młodych ludzi.
- 2) W Szkolnym Programie Profilaktycznym zostanie zmienione zadanie dotyczące dostarczenia wiedzy na temat szkodliwości stosowania środków uzależniających (narkotyki, alkohol, nikotyna, inne) na: *przygotowanie uczniów do świadomych*

wyborów dotyczących własnego zdrowia i życia (narkotyki, alkohol, nikotyna, inne) przez wzgląd na przygotowanie nauczycieli w tym zakresie oraz brak dostępu do specjalisty - terapeuty uzależnień. Zadania zostaną zmienione pod kątem świadomych wyborów dotyczących własnego zdrowia i życia. Uczniowie będą korzystali z pomocy specjalistów na prośbę wychowawców.

- 3) W przewidywanych efektach pkt. 3. Szkolnego Programu Profilaktycznego zostanie zmieniony na: *uczniowie mają świadomość szkodliwości zażywania środków psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, alkohol, inne).*
- 4) Ewaluacja całego Szkolnego Programu Profilaktycznego zaplanowanego na lata 2012-2016 odbędzie się pod koniec roku 2016.
- 5) Raz w roku będzie przeprowadzona ewaluacja jednego, wybranego celu Szkolnego Programu Profilaktycznego.

Raport sporządzony w dniu: 27 marca 2013 roku przez członków komisji ewaluacyjnej. Pełna wersja pisemna do zapoznania się przez dyrektora i nauczycieli.

Skrócona wersja do prezentacji na posiedzeniu Rady Rodziców i zebraniu z rodzicami.

ZAŁĄCZNIK – kwestionariusze ankiet

Ankieta dla uczniów klas drugich (ankieta jest anonimowa)

Klasa .....

(* Wybraną odpowiedź zakreśl kółkiem)

1. Czy po zajęciach jesteś bardziej świadomy negatywnych skutków brania narkotyków?*

TAK

NIE

2. Czy potrafiłbyś wykorzystać wiedzę zdobytą na zajęciach w życiu codziennym?*

TAK

NIE

3. Jakie zagadnienia z zajęć najbardziej Ci się podobały?

.....

4. Jakich zagadnień z tego obszaru zabrakło?

.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

Ankieta dla rodziców (ankieta jest anonimowa)

(* Wybraną odpowiedź zakreśl kółkiem)

1. Czy po zajęciach ze specjalistą zwiększyła się Pani/Pana wiedza na temat skutków brania narkotyków ?*

TAK

NIE

2. Czy byłaby Pani/Pan w stanie zauważyć sygnały wskazujące na braniu narkotyków przez dziecko?*

TAK

NIE

3. Czy uważa Pani/Pan, że takiego typu spotkania z rodzicami w szkole są potrzebne?*

TAK

NIE

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

Ankieta dla wychowawców (ankieta jest anonimowa)

(* Wybraną odpowiedź zakreśl kółkiem)

1. Czy uczniowie chętnie brali udział w ćwiczeniach?*

TAK

NIE

2. Czy prowadzenie zajęć według przygotowanych przez pedagogów scenariuszy zajęć sprawiało Pani/Panu trudności?*

TAK

NIE

3. Co sprawiało trudność w prowadzeniu zajęć?

.....
.

4. Czego zabrakło w scenariuszach?

.....
..

5. Co się podobało?

.....
.

Dziękujemy za wypełnienie ankiety